

TAPOLCZAI LAPOK

EZELŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÖWY B.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések árszabály szerint.
Nyílt-tér sora 1 korona.

A kormány a nemzethez.

Tisza István gróf miniszterelnök a kormány felhívását küldte be hozzánk, melyben a nemzethez fordul buzdító szavakkal a hadikölcsön sikere érdekében. A felhívást, hogy mindenkinek figyelmét felhívjuk rá, itt közöljük lapunk első helyén.

„Olasz szövetségünk, aki felett 30 esztendőn át tartottuk oltalmazó karunkat, aki a mi barátságunknak köszönhetette békéjét, haladását, anyagi és szellemi javakban való előmenetelét, aki egész birodalmat szerzett Afrikában, amelyre a mi támogatásunk nélkül még csak álmában sem gondolhatott, — orvul támadott meg bennünket éppen akkor, amidőn önként át akartuk neki adni a monarkianak olaszlakta határszéleit.

Elérkezettnek látta a pillanatot, eldobta az álarcot, orgyilkos törével hátbatámadja az egész Európának, az olasz nemzetnek szabadságát is fenyegető orosz óriással harcban álló Monarkiát.

De rosszul számított.

Tíz hónapi hősiességben megtanultunk a tulerővel szemben megállni. Föltartóztattuk, megőröztük, futásra kényszerítettük keményebb ellenségnek milliónyi hadát. Győztes seregeink nemes haraggal párosult utálattal fordulnak az áruló felé, hatványozott elszántságot, ujult erőt szegezve az új ellenség mellének.

Lovagias lelkének egész valójában fölháborodástól remegve, tettekre elszántságban égve áll az egész nemzet új harc felé menő katonáink mögött. Mint annyiszor a multban, az új ellenség, az új veszedelem ujult erővel váltja ki a magyar jellem legdicsőbb tulajdonságait. Visszavonás, kishitűség, csüggedés nem látható sehol. Az egész nemzet egy nagy, egységes, tettekre kész, önfeláldozó elhatározás.

A kormány, amelyet ezekben e nagy időkben állított a nemzet élére az isteni gondviselés, érzi a felelősség súlyát, a föladat nagyságát, de érzi azt is, hogy mindenre képes és mindenre kész nemzetre támaszkodhatik, amelynek egyesíteni, szervezni és küzdelembe vinni kell minden erejét. Ezt várja a nemzet a kormánytól; ezt parancsolja saját kötelességérzete; ezt a nagy célt szabad csak ismernie, hogy méltónak bizonyuljon a nemzethez, mely sorsának gondozójává tette őt.

Ettől a tudattól áthatva fordul a kormány a nemzethez azzal a felhívással, hogy bocsássa rendelkezésére minden téren, az egész vonalon összes

erejét s a véráldozat mellett, amelyet olyan pazar hősiességgel ont a haza oltárára a nemzet, gazdasági téren is adja a haza szolgálatába erőforrásait.

A háború nemcsak vért, anyagi javakat is kíván. A győzelemnek gazdasági erőfeszítésünk is egyik előfeltétele. Teljes siker és dicsőség csak annak a nemzetnek homlokát övezheti, amely gazdasági téren is megüti a mértéket.

Ezt az áldozatkészséget, ezt az elszántságot nyilvánította a nemzet a háború eddigi folyamán. Zugolódás nélkül tűrte a gazdasági bajokat; egymáson segítve igyekezett a hadrakelték munkáját is teljesíteni. Fenyves tanujeleit adta a jószívűségnek, a felebaráti szeretet áldozatkész munkájának s az első hadikölcsönnek példátlanul álló eredményével ámulatba ejtette a világot.

Éppen most, kevés nappal az olasz árulás előtt, fordult a kormány a második hadikölcsönrel a nemzethez. Az eddigi eredmény a nemzet önbizalmának, gazdasági erejének és áldozatkészségének újabb tanujele. De most az új ellenség, az új veszedelem láttára újabb, fokozottabb erő kifejtés szüksége mutatkozik.

Ezért a kormány meghosszabbította a hadikölcsön eredetileg tervezett aláírási határidejét és a hadikölcsön tömeges jegyzésére hívja fel a nemzetet.

A nemzetnek rettenthetetlen elszántságát ezen a téren is be kell bizonyítania.

A hadikölcsönben való részvétel becsületbeli kötelessége mindenkinek, aki a szükséges anyagi eszközökkel rendelkezik. A háború nagy tőkét hozott forgalomba. Pénzzé tette a polgárok millióinak terményekben, állatokban s más árukban fekvő anyagi javait. Ennek a pénznek egy részét fektesse mindenki a hadikölcsön értékeibe. Annak fokozott, tömeges aláírása nemzeti cselekedet, amely hatványozza a nemzet élet-halál harcában rendelkezésre álló anyagi és erkölcsi erőt.

Budapest, 1915. május hó 27-én.

Tisza István, s. k.

Tengerésziskola a Balatonon. A napokban az Adria mellől 350 tengerész-növendék érkezett több tanár vezetésével a Balaton mellékre, Keszthelyre. Az ifjakat, amint a gazdasági akadémiában a vizsgák meglesznek, az iskola hatalmas épületében helyezik el s itt részesítik őket az elméleti oktatásban, míg gyakorlati kiképzésben a Balatonon fogják őket részesíteni. A mi gyönyörű Balatonunknak, az igazi „magyar tenger”-nek tehát már tengerészei is vannak!...

A Gazdaszövetség beszámolója.

A Magyar Gazdaszövetségnek Darányi Ignác elnöke alatt megtartott közgyűlése ismét ünnepe volt a magyar gazdátársadalomnak. A Debreczenbe kitűzött rendes évi nagygyűlést, amely immár egy évtizede parlamentje a kisgazdáknak, a háború jobb időkre toltta el; tizezrek nem voltak együtt a gazdaszövetség szárnyai alatt, a szervezkedés, a gazdák tömörítése nem volt napirendjén a közgyűlésnek, egyszerű irányjelzés és beszámoló volt a közgyűlés és mint ilyen joggal tart számot a magyar gazdák általános helyeslésére, azok őszinte elismerésére.

Darányi Ignác magasszárnyalású elnöki beszéde, mint valamennyi nyilatkozata bizonyára mély nyomot hagy nemcsak a földművelő népben ez az atyai szózat, hanem irányítására lesz a közvéleménynek is. Amire igen nagy szükség van, hogy maradandók legyenek a földművelésnek a háborúban annyi áldozattal kiküzdött vívmányai, amelyek nem anyagiak, hanem erkölcsiek s főképp abban nyilatkoznak, hogy mindenki beismeri és kezdik igazoltnak látni a mezőgazdaság fejlesztésére irányuló törekvéseket. A magyar gazdátársadalom kötelessége, hogy ezt a súlyos viszonyok között elismert igazságot többé ki ne engedje törölni a nemzetnek a lelkületéből, ápolja, fejlessze ezt tovább, mert ebben van az agrártörekvések megvalósításának minden biztosítéka, ebben van tulajdonképpen az ország boldogulása. És erre törekedni kell azokkal a megacélozott erővel, amelyek a magyar földművelőnépből elementáris hatalommal épen a háború nagy megpróbáltatásaiban törtek elő. Azt az okulást kell levonni a Darányi által megállapított mai helyzetből, hogy a magyar földművelőnépnek az immár szervezett társadalmának a magyar nemzeti életben hátrátolást semmiképpen nem fog elviselni, meglévén annak minden feltétele ahhoz, hogy előrehaladjon a gazdasági igazságok ma már egyenesnek látszó útjain.

Ezeket az utakat egyengette, tisztogatta, azoknak a köveivel erősen küzködött immár két évtized óta a Magyar Gazdaszövetség. Nagy alapítója gróf Károlyi Sándor a szerencsés örökhagyók közé tartozott, a hagyaték gyarapodott, becsében, értékében növekedett, mert az örökös, akire rászállította életének ezt a nagy alkotását, Darányi Ignác az ő széles látókörével, soha nem csüggedő energiájával, fáradhatlan tevékenységével a Szövetségnek diszét, tekintélyét állandóan öreg-

TÉNEK

n tartandó

E

atósági tagok

n

ása.

VETEL

K f

3150 —

6761 36

622 38

1137 43

1671 17

VETEL

K f

536 40

2352 48

1005 12

1356 —

390 31

64 11

5704 42

ár.

a, Mojzer Endre,

ór.

latot terjesztő elő:

926 K

z alapszabályok

ellenében Grosz

ízethetők.

FIA

102. szám.

zó-raktár,

őségű

kövekből.

malom-

kkekéből.

bitette s szorosabbra fűzte a köteléket a gazdatársadalom és a földművelőnép között.

Ennek megdönthetetlen dokumentuma a Szövetség beszámolója, amelyet Bernát István igazgató — szintén gróf Károlyi Sándor egyik leghivebb munkatársa és ma annak egyik legérdemesebb hagyományosa — terjesztett a közgyűlés és ezzel az egész magyar gazdatársadalom elé. Hivatalosan igazgatói jelentés ez a közgyűlési okmány, de több ennél. Tükör az, amely megmutatja azt az egész nagy munkásságot, amelyet a Szövetség eszméi, törekvései körül kifejtett a háboru idejében és e mellett felfedezi a magyar kisgazdaosztály előtt mindazon rejtett aknákat, amelyekről óvakodnia kell. Kalauz abban, hogy a kisgazda miként és miért keresse a szervezkedést, amelyben üdve, boldogulása rejlik, amit előbb is elért volna, ha előbb ismerkedik meg a szervezkedésben rejlő nagy erővel.

Adná ennek az országnak az isteni gondviselés, hogy a Gazdaszövetség igéi, amely igék a magyar föld és ezzel együtt a magyar földművelőosztály fölvirágoztatására minél inkább megtermékenyítsék ezt a földet és annak a népét, amely most vérzik. Mert a háboru ütötte sebeket gyógyítani kell és ebben az országban egészség, épség és erő csak egészséges, ép és erős mezőgazdaságtól várható.

Joffre.

„Belgiumban leszünk
Ápril közepére
S ott döfjük kardunkat
A német szívébe.”

Igy mondotta hős Joffre és
Tapsolt neki Páris,
Németek szívében
Látta kardját máris.

Vége is elmúlt már
Április havának,
És Vilmos hadai
Még előbbre állnak.

Mert ha késik Joffre ur,
Hát ő eleje megy,
Ismétlődik náluk
Mohamed és a hegy.

De a hős nem csügged,
Egyszerűen prolongál,
Hisz ugyanazt látja
Orosznál, Angolnál.

Néma gunynyal veszik
A német katonák
Ez urat, de máshol
Szájhősnek mondanák.

TAPOLCZA, XXI.

Hajómenetrend a Balatonon. Junius hó 1-től junius 30-ig Balatonboglár—Révfülöp—Badacsony—Fonyód és vissza a következő hajómenetrend lesz. Balatonboglárról—Révfülöpre indul naponként reggel 7 óra 25 perckor, délelőtt 11 óra 45 perckor és este 6 óra 50 perckor. Révfülöpről—Badacsonyba indul reggel 7 óra 55 perckor és délben 12 óra 30 perckor. Badacsonyból—Fonyódra indul délután 2 óra 30 perckor. Fonyódról—Badacsonyba indul délután 3 ó 55 perckor. Badacsonyból—Révfülöpre indul délelőtt 9 óra 45 perckor és délután 4 óra 30 perckor. Révfülöpről—Balatonboglárra indul reggel 6 óra 25 perckor, délelőtt 10 óra 45 perckor és délután 5 óra 30 perckor.

Szőlősgazdák figyelmébe.

Tekintettel arra, hogy az idén a körülményeknél fogva a rézgálic meg a rézgálicos készítmények nem lesznek oly bőségben rendelkezésre mint máskor, — kötelességünk arra figyelmeztetni szőlősgazdaközönségünket, hogy úgy a permetezés, mint a porzás körül a legnagyobb takarékosággal járjon el. Azt tartjuk, hogy háromszori permetezésre holdanként meg kellene elégedni 10 kilogramm rézgáliccal s a legfőbb törekvést a védekezésnek kell időben és leggondosabb módon való végrehajtására kell fordítanunk. Igyekezünk tehát nem a védekezőszerek mennyiségével, hanem inkább a munka minőségével, minden pazarlás, fecsérelés meggátolásával biztosítani a sikert.

A harmadik és következő permetezésekhez, mint szükségbeli pótlékot használhatjuk a vasgálicos leveket. Vasgálicot kereskedőinknél 8—10 fillérért kaphatnak kilogrammonként. Az ampelológiai intézet igazgatója a következőkben ír e szer használatáról.

A vasgálic oldata pusztítja a peronosporát, de hatásra koránt sem hasonlítható össze a rézgáliccal; megjegyzendő azonban, hogy savanyu oldata még igen higan is megperzseli a szőlő zöld részeit, ezen gipsznek hozzákeverésével lehet némileg segíteni.

Használható a vasgálic közömbösítője is, így jobbadán csak fedőhatást fejt ki, ajánlatosabb mégis így alkalmazni.

A vasgálicos levekkel a permetezést minél gyakrabban meg kell ismételni és pedig lehetőleg úgy, hogy a leveleknek fonákja szintén kapjon permetetet.

A vasgálicos leveket csak szükségbeli pótléknak tekintjük és kiegészítő gyanánt használhatjuk, — de még ilyenkor is:

1. arra kell törekedni hogy a legelső permetezés (mikor a szőlőhajtások araszosak), — meg a virágzás (kötés) utáni permetezés rézgáliccal hajtassék végre (lehetőleg úgy, hogy a fürtökre is jusson) — és csak

2. a többi permetezésekre lehet azután szükségből a vasgálicos leveket igénybe venni, megjegyzendő, hogy a fürtökre nem kell permetezni vasgálicos lével, mert ha a vasgálic a borbá jut, fekete törést okozhat;

3. a fürtök megvédésére a rézkénpor mellett maradunk, ha pedig ez sem volna kapható: kénport használunk.

1. Savanyu vasgálicos lé.

A kereskedésbeli közönséges vasgálicból (zöld gálic) feloldunk félkilót 60 liter vízben; viszont 1 kiló gipsznek, meg 10 deka iszapolt krétapornak az elegyét jól elkeverjük 40 liter vízben, aztán a két levet össze-töltjük.

Egyszerre csak annyi készítenőd, amennyit aznap fel lehet használni, a levet eltartani nem lehet s fel száralékosnál erősebbet használni nem szabad.

2. Közömbösített vasgálicos lé.

A vasgálicból 2 és fél kilót feloldunk 60 liter vízben s azután a maradék 40 liter vízben pedig 2 kiló szalonná meszet (vagy akár 1 kiló porrá iltott meszet) oldva, a két levet folytonos keverés közben össze-töltjük.

HIREK.

A föld.

Most nyílik az akác. Lomha és néma utak mentén, mint fehéren izzó karsu csillárok néznek a tavasz elébe ezrei és ezrei a szép és csodálatos magyar akácnak. A virága elszáll és az illata megárad föl a hegyekre, a pusztákra, városokba, az emberek közé, aki megrezenve érzik meg benne az örök és halhatatlan élet erejét.

Fehérbe öltözött akácok alján a hulló édes szírom gazdag és finom termés kalászos fejével ölelkezik. Kik műveltek csodát, kiknek az akarata és ereje pótolta a százezrek és milliók ekéhez forrt markát, mennyi szeretet és könyörgés toladott a drága magvakban a föld szívébe, hogy megfogamzott és elszaporodott a kenyér csirája? Fönt, messze Galiciában, a magyar paraszt nehéz szívének és dacos bánatának nem keresheti más vigaszát, mint hogy leméri és szétzuzza fáradt kezén a földet, amit nehéz lendülettel hasit ki ásója a televényből. Harcoló vérünk most ez izgalmas és káprázatos májusban, mikor otthon a föld fölszakadó termékenységére hízalja mindnyája szemét, büszkeségét és szavát, idegen ország kivájt árok-utcáin a föld szagát szimatolja, amely annyira hasonlít az otthonvalóhoz és mégis másként koppan az első kapavágásra, más a színe, zamatja, illata, légysága, hullása és fénye, mint annak, amelyre lassan ereszkedik alá az akác elhaló virága. De azért büszke bánatukat elcsittítják a gondolataikba, amelyek úgy kovályognak haza, mint nehéz felhők alatt a hegyi sasok.

Száll az akác édes, nehéz és sok mindenről beszélő illata, azok felé, akik most elkerültek tőle, más növények és állatok közt emberek szívébe szurják a fegyverüket, föltépik a föld gyenge testét, amelyet otthon gyöngéden simogat a szerszám. Érik a kalász széjjel az országban, lengő buzogánya a magyar erőnek, amely befurakodik a földbe fönt és lent, életet ad és vesz, élni akar és tud és nincs senki, akitől félni tanulna. Ebben a fiatal és friss tavaszban mindenfelé arccal fordulunk, kardunk négyfelé vág és régi szomorúságunkat, el nem alvó éberségünket különös és páratlan voltunkat úgy röpti szét a hir szava, mint az akác sziveket megreszkető illatát, amely a tanyákról, pusztákról és falvakból vállalára veszi az otthonvalók üzenetét.

Gazdaköri gyűlés. A Tapolczavidéki Gazdakör igazgatóválasztmánya folyó évi junius hó 1-én, kedden délelőtt 10 órakor a gazdakör hivatalos helyiségében gyűlést tart, melynek tárgyai: 1. A gabona rekvirálás és ezzel kapcsolatos kérdéseknek tárgyalása. 2. A gabona árára nyújtandó előleg fedezése. 3. Folyó ügyek és netáni indítványok.

Nyilvános köszönet. A Vörös-Kereszt Egyesület tapolczai fiókja emberbaráti céljaira újabb adakozni kegyes volt *Kardos Mór* ur 10 koronát. A szíves adományt hálásan köszöni

az Elnökség.

Gyógyhely

Rohitsch-savanyuvizforrás

Délivasutállomás

Steier.

Modern egészségügyi berendezések.
Különösen alkalmas lábadozó harcosoknak.
Kitűnő eredménnyel gyógyít gyomor- és bél-bajokat, érrelmeszesedést és neurasthénia-t.

Orthopádiai gyógymódot.

Idény: április-október.

Prospektust kívánatra küld a fürdőigazgatóság.

akác. Lomha és néma fehéren izzó karcsu tavasz elébe ezrei csodálatos magyar elszáll és az illata nyekre, a pusztákra, emberek közé, aki meg benne az örök erejét.

akácok alján a gazdag és finom jével ölelkezik. Kik kiknek az akarata és závezrek és milliók át, mennyi szeretet odott a drága magzívába, hogy megapodott a kenyér essze Galiciában, a nehéz szívének és nem keresheti más gy leméri és szét a földet, amit ne-sít ki ásoja a televérünk most ez zatos májusban, mi-fölszakadó termé-mindnyája szemét, avát, idegen ország a föld szagát szinnyira hasonlít az égis másként koppan usra, más a színe, gysága, hullása és ak, amelyre lassan akác elhaló virága. ábanatuk elcsittiják amelyek úgy ková-t nehéz felhők alatt

édes, nehéz és sok illata, azok felé, nek tőle, más növé- zt emberek szívébe ket, föltépik a föld ylet otthon gyöngé-rszám. Érik a kalász an, lengő buzogánya amely befurakodik nt, életet ad és vesz, s nincs senki, akítől en a fiatal és friss elé arccal fordulunk, vág és régi szomo- n alvó éberségünket lan voltunkat úgy zava, mint az akác ető illatát, amely a ról és falvakból vál-onvalók üzenetét.

A Tapolczavidéki lasztmánya folyó évi n délelőtt 10 órakor a lyiségében gyűlést tart. A gabona rekvirálás és léseknek tárgyalása. 2. andó előleg fedezése-táni indítványok.

A Vörös-Kereszt kja emberbaráti céljaira yes volt Kardos Mór ves adományt hálaosan az Elnökség.

Az aprópénzek becserélése. Amint értesülünk, az aprópénz becserélését utjeretű váltópénzre már a legközelebb megkezdik. Becserelésre kerül — amint már említettük — a tíz és husz filléres, továbbá az 1914. év előtti veretű ezüstkoronás. Ezek a pénz-nemek a becserelésre kitézött igen rövid határidő után elvesztik értéküket. A közönség tehát csak a saját érdekében cselekszik, ha vagy forgalomba hozza azonnal elrejtett aprópénzét, vagy figyelemmel kíséri a becserelés terminusát.

Hálaadó istentiszteletek a tapolczai polgári és elemi iskolák r. kath. és izr. vallásu tanulói részére ma délelőtt 8 órakor lesznek a felekezetek templomaiban.

Hősi halál. A mult számunkban is megemlékeztünk a szomorú hírről, hogy dr. Szende István kir. aljárásbíró hősi halált halt hazájáért. Most közöljük a gyászjelentést, melyet özvegye adott ki:

„Özv. dr. Szende Istvánné szül. Vastagh Emma a maga, valamint gyermekei Pistika és Lacika és a rokonság nevében, a könyörtelen sorscsapástól összetört szívvvel, de a Mindenható akarataiban való megnyugvással tudatja, hogy a legjobb, leggyengédebben szerető férj, a gondos, jóságos édes apa, jó fiu, testvér és sógor, a kötelességtudó bíró, a hős katona dr. Szende István kir. aljárásbíró, népfelkelő főhadnagy századparancsnok, a „Signum Laudis“ tulajdonosa, áldásdús, munkás életének 34-ik, ideálisan boldog házasságának 6-ik évében, a harc-terén való kilenc hónapi vitéz küzdelem után a sadagurai (Bukovina) ütökzetben 1915. évi május hó 9. napján megsebesülve, onnan három sebéből vérezve május hó 17. napján a máramarosszigeti cs. és kir. tartalék-kórházba szállított, ahol május hó 18. napján az esti órákban a haldoklók szent-ségeinek felvétele után királyáért és hazájáért hősi halált halt és távol szereteteitől az ugyanottani sírkertben a róm. kath. vallás szertartása szerint katonai pompával ideiglenesen nyugalomra helyeztetett. Az engesztelő szent mise áldozat folyó hó 31. napján, hétfőn délelőtt 8 órakor fog a tapolczai róm. kath. templomban az Urnak bemutatni. Édes magyar hazánkért, igazságos ügyünkért, mindnyájunk jóvoltáért elvérzett dicső halált halt hősi emlékét mindvégig büszkeséggel és legszentebb kegyelettel megőrizzük!”

Asokrésztávirat között van dr. Darányi Ignác országgy. képviselő, dr. Balás Béla Zalavár-megye főispánja, Hertelendy Ferenc főrend és Náray Szabó N. a szombathelyi törvény-szék elnökének részvétláviratai és levelei.

Fogadjá Nagyságod kedves férjének vértanu halálához az egész gyászoló család részére melegen érzett fájdalom részvétet. Dicsőség emlékének!

Darányi Ignác.

Mélyen megrendülve fejezem ki szívem mélyéből fakadó igaz részvétet.

Balás főispán.

Igaz, őszinte részvéttel és boldogult hős férje emlékének kegyeletes megőrzésével vagyok Nagyságos Asszonyomnak

őszinte résztvevő tisztelője
Hertelendy Ferenc.

Hosszabb levélben fejezi ki részvétét Náray Szabó N., a szombathelyi kir. törvény-szék elnöke.

A gazdakör tagjaihoz. A szőlő permetetezéséhez szükséges rézgalic első szállitmánya a mult héten megérkezett s azt a foglalót befizetett tagok között az előjegyzés arányában már nagy részben kiadták. A második vagon galic is megérkezett. A harmadik vagon galic megérkezése már későbbre esik. A gazdakör ígéretet bir ennek szállítására is, de a jelen nehéz viszonyok késleltethetik, vagy meg is akadályozhatják annak szállítását, épen ezért a már kiosztott és még kiosztandó galicca a legtakarékosabban kell

bánni. Rendkívüli idők rendkívüli körülményeket vonnak maguk után, az intő és jó-akaratu figyelmeztetést szíveleljük meg. A köz-igazgatási hatóság útján összeírt galiccsük-seglet kiosztásával is a gazdakört bizták meg, aki azt a Tapolczán és vidéken rekvirált galicból fogja eszközölni. A szetosztást a ki-mutatás megérkezésével a gazdakör azonnal megkezdí.

Sümege új plébánosa. Báró Hornig Károly bibornok, megyés püspök sümegei plébánossá Kiss Piuszt, a veszprémi szeminárium tanárát nevezte ki.

Időjárásunk a mult hét folyamán kedvező volt, a megelőző héten volt nagyobb csapadék után meleg napok következtek, csekély — tegnap nagyobb — csapadékkal. Mező, rét, szőlő, kert növényei a kedvező időjárásban a késői tavasz mulasztását nemcsak elérték, hanem a növény fejlődése előbbre van, mint más években szokott lenni s így, ha valami elemi csapás — amitől öv-jon az Isten — nem jön, a legszebb termés-eredményre enged kilátást. Az ország más vidékein is volt eső rendkívüli jó hatással volt a növényzetre. A munkálatok sem szenvedtek eddig késedelmet s remélhető, hogy eddigi kitarásunk mellett a jövőben sem lesz hiány, csak mindenki itthon is tegye meg azt a kötelességet, amivel nemcsak önmagának tesz hasznot, hanem hazafias kötelességet is teljesít.

Háborus idők.

(Hulló csillagok.)

Mint esdő ima, hallgatag és szent
Balaton partján az estéli csend;
Oly szent, mintha az égből a földre
Leszállt volna az örök béke;
Csak néha zuhan bele a tóba
Az égnek egy-egy hulló csillaga.

Kékszemű asszony szép arca sápadt,
Égszínű szeme most könnybe lábad,
Amint felnéz a csillagos égre,
És eszébe jön hadba ment férje;
Remegő szíve nagyot dobogott,
Amint látta a hulló csillagot.

ALPÁR MÓR.

Határszéli menekültek elhelyezése. A mult hét folyamán kétszáz tiroli határszéli olasz nyelvű osztrák menekült érkezett Tapolczára, leginkább asszonyok és gyermekek, akiket a hatóság a járásbeli községekben helyeztet el. — Valóban megható volt a szegény menekültek bevonulása. A sok asszony s mindnek hátán a bugyor és mellettük a fáradt gyerekek, a ivlámpák világozásánál olyan nagyon szomorú volt. Ott hagyva mindenüket, eljöttek hozzánk s Tapolcza közönsége a már annyiszor tapasztalt jószívűségét, velük szembe is kimutatta. Tej, kenyér, leves és más étellel látták el őket bőségesen. — A szerencsétlenek élelmi-szerének beszerzésére dr. Sághegyi Jenőné urnő Ónagysága gyűjtést indított, amelynek szép eredménye lehetővé tette, hogy a menekülteket másnap, míg a járásbeli községekbe szetosztották őket, élelemmel elláthatták. — Ily szíves és gondos fogadtatásra csak a magyar képes, — első sorban pedig a hölgyek, kiknek jószívűségét már oly sokan és oly sokszor élveztek a hozzánk érkező idegenek.

A díszeli országutat ma már termő, elég erős mandulafák szegélyezik, melyek bő termést ígérnek. Sajnos azonban, hogy a rakoncátlan gyerekek, kövel, fadarabbal ütök le az éretlen gyümölcsöt, amivel nemcsak a használhatlan gyümölcsötől fosztják meg a fákat, hanem a sok ütéstől lombját, ágait teszik tönkre, a sebéstől amúgy is mézgásodásra hajlandó mandulafákat. Ajánljuk az illetékes hatóság figyelmébe a botrányos kártevők megcspését és legszigorubb megbüntetését.

Az olasz. Harminchárom évig élte ki a középeurópai hatalmak szövetségét az a briganti-állam, amit a mai Olaszországnak hívnak. — Nyomorult, szétzúllott állapotá-

ból állította talpra a hármasszövetség azt a mindenoldalról megtépázott, tönkszelén állott országot, amely most a maga erkölcsi hiányának olyan megbotránkozott tanujelét szolgáltatja harmincéves szövetségeseinek hátbatámadásával, amire a legméltóbb történelmi kritikát csak I. Ferencz József királynak népeihez intézett manifesztuma gyakorolhatta. A történelem hivatása lesz örökre megbélyegezni azt az eljárást, ami már úgy látszik, annyira a lelki berendezéséhez tartozik az olasznak, hogy nem is szégyenli bevallani. A fölháborodás nem talál eléggé alkalmazható jelzöt ez ortvátadás jellemzésére. — Ha most szövetségeseink áll is az entente hatalmaihoz, vajjon ki kételkedik benne, hogy köpenye alatt nem villog-e az a gyilok, amellyel a legközelebbi alkalommal új szövetségeseit fogja jó pénzért ledöfni. Ha azonban azt hiszi ez a hűtlen népség, hogy ellenségeinkhez való csatlakozása ránezve a sikert jelenti, úgy bizonyosan hamar meg fog győződni, hogy ebben ugyancsak tévedett. Ha van erkölcsi erő, amely a fizikai készütséget fokozni képes, úgy az a jogos felháborodás, amelyet az olasz perfidia a monarchia lakosságában felkeltett, bizonyosan megkészszerzi minden katonának testi erejét és vitézségi bátorságát. Minden katonánk hármat fog számítani az olaszszal szemben, minden katonánk a hatványozott elkeseredés elszántságával fogja magát erre a perfid népre vetni. S mivel erőnk is van, igazunk is van, nem lehet kétséges, hogy a győzelem itt a miénk lesz. S majd a nagy leszámolásnál bizonyosan fogunk gondoskodni arról, hogy ne tudja többé orvul támadó törét használni ez a hűtlen népség.

Kinek szól e távirat a fogolytáborból?

A tapolczai postahivatalhoz az alábbi távirat érkezett, de miután a cím nem teljes, kézbesíteni nem tudták. Ime a távirat:

F a l i n é

Tapolca

Sende 15 rubel telegrafisch

J a n i

Gefangener

Skobelev Russland

Madarak és fák. A madarak, ezek a mi kis fürge barátaink, a gyümölcsstermés biztosításánál rendkívüli hasznos szolgálatokat tesznek. Ahová az ember hozzá nem férközhetik, ott a madarak az ártalmas rovarok millióit pusztítják el, s ha idejekorán nem hullik le a gyümölcs a fáról, vagy az nem válik élvezhetetlenné a fergektől, azt jó részben nekik köszönhetjük, azonfelül, hogy szép énekükkel is gyönyörködtetnek bennünket. Megbecsülhetetlen a szolgálat, melyet a madarak az embernek tesznek különösen a jelenlegi időkben, mikor a gyümölcsnek az eddiginél nagyobb és fontosabb szerepe lesz a népélemezésben. Már tíz esztendeje, hogy a madarak és fák védelmére rendezett iskolai ünnepek megtartását törvényesen is elrendelték. Az idén tehát jubiláris ünnepély volt az iskoláknak a madarak és fák napjának megtartása, melyre a községi előjárások figyelmét is felhívták. A tapolczai róm. kath. elemi fiúiskola f. hó 27. én tartotta meg a szép billegei erdőben a madarak és fák napját, amelyben a közseget Horváth Jenő főjegyző és Györi János községbíró képviselték, de többen részt vettek a gyermekek szülői közül is. A tanulók zászlók és dobszó mellett vonultak ki az erdőbe, hol a szokásos előadás, ének és fogadalom után kedélyes játékkal töltötték az időt, este pedig vig enekszó mellett vonultak haza. Az iskolák eme törekvését a szülőknek karöltve kell csinálni a tanítókkal, mert hiába minden oktatás és lelki javítás, ha a szülők otthon nem ellenőrzik gyermekeiket, vagy elnezik a madarak és fák pusztítását, úgy csekély haszna lesz ama nemes törekvésnek, amelyet a madarak és fák ünnepélyének rendezésével kitéztek.

Éjféli támadás. Fehér és világos volt az olasz éjszaka, amely a liguri tenger felől jött és mire a tulsó parthoz elérkezett Velencébe, még lágyabb, még fűszeresebb és még rejtelmesebb lett, olyan, aminők

csak Velencébe tudnak lenni az éjszakák. A hold mint valami kísértet tekintett alá. S a Campanilleben éjfél hirdettek a harangok, amikor megjelent Itália fölött a háború. Döngve és dörögve zuhantak le a bombák az égből a szerelmes Velencére, páncélos hajók ontották a tüzet azokra az olasz városokra, amelyek az Adria sötéték hullámaiban mossák a lábukat, arzenálok robbantak fel az éjszakában, tűz hasította át a levegőt és a halál és a pusztulás megtették első borzalmas látogatásukat Italia tavaszi éjszakában fürdő földjén. A háború megkezdődött és első órájában kellett, hogy megérezze Olaszország annak a monarchiának az ökölcspását, amelyről azt hitte, hogy elfáradt kardját nem tudja megvillogtatni egy új ellenség felé. Mintha valami szinbórum volna, a lendületnek, a lelkesedésnek, az újabb és újabb rohamokra való erőnek és képességnek piratlan szinbóruma: olyan volt ez az éjszakai támadás, amellyel a háború első órájában rohantuk le az ellenséget. Tíz hónapja harcolunk már, százezrek hullottak el az északi harcmezőkön, éléskamrák ajtaját ránk zárta az ellenség, de most a háború tizedik hónapjában új ellenség jött, talán még forróbb és nagyszerűbb erőnek a lelkesedése fűti a nemzetet, amely támadva és rohamra indulva kezdte meg hatodik háborúját. Ebben a támadásban benne van az egész háború szelleme, az igaztalanul megtámadott igaz ember feltámadott haragja és mindent elsöprő dühe, az a páratlan és összehasonlíthatatlan erő, amelyet csak az igazság érzése ad meg. Felemelt fejjel és felemelt szívvel mentünk rohamra minden harctereken. A támadás viharában lobogtatta zászlóinkat a szél és győzelmes előrevágtatással a tengereken, vakmerő és diadalmas repüléssel a levegőben kezdtük meg ezt az új háborút is. Éjfélikor megnyílt az ég és halál szakadt az olasz földre: nem támadás volt ez, hanem égi jel, amelyből olvashattak az új augurok a Capitoliumon.

Segélydíjak iparosok özvegyei és árvái részére. A kereskedelmi miniszter pályázatot hirdet a Goldberger-féle alapítvány 2400 K. évi kamataiból alakított nyolc 300 koronás segélydíjra. E segélydíjak szakmájukban kivált, józan életű, de fiatalon elhunyt és képesítéshez kötött ipart' üzött magyar honos iparosmesterek özvegyeinek, vagy szegénysorsu és 18. életévét még be nem töltött fiu-, esetleg leány árváinak fog odaitélni. Özvegyek, kik férjük iparát folytatják, árvák, kik atyjuk iparát választották életpályául (segédek, tanoncok, vagy szakiskolai tanulók) előnybe részesülnek. Utóbbiak kiképzésük érdekében a segélydíjat esetleg több éven át megkaphatják. Részletes felvilágosítást az ipartestületeknél, vagy a soproni iparkamáránál nyerhető. A folyamodványoknak június 10-ikéig kell a kamarához beérkezniük.

KÖZSÉGHAZABÓL.

Hirdetmények.

Az esküdtképes férfiak alaplajstroma irodámban közszemlére kitéve van.
Tapolcza, 1915. május 29.

Horváth Jenő
főjegyző.

157—1915. szám.

Az 1915. évi tőkekamat- és járadékadó kivetési lajstrom, az 1909. évi XI. t. c. 4. §-a értelmében a község-házánál a mai naptól számított 8 napra közszemlére kitétetett.

Az érdekeltek a hivatalos órák alatt megtekinthetik.

A lajstrom kitételének a felebbezési határidő megállapítására nincs kihatása.

Tapolcza, 1915. évi május hó 30.

Németh Jenő
nagyközségi jegyző.

Gyóry János
bíró.

Eladó tenyészbikák.

Virus Vince szepezdi földbirtokosnál 2 drb 1³/₄ éves fajtisza simmenthali tenyészbika eladó.

HIRSCH JÓZSEF

hentesüzlete és füstölője
TAPOLCZA, főter.
Telefonszám 96.

Állandó nagy raktár:

Füstölt sonka, füstölt hus, füstölt szalonna és szalámiból.

Friss sertéshus, elsőrendű sertézsir-haj és zsirszalonna.

Főtt sonka, nyelv és hideg felvágottak. ::

Naponta saját készítésű friss virsli, kalbász, berlini és szafaláde. ::

Legolesőbb napi árak:

Minden nő szeret

hatalmának, vagyis szépségének fentartására áldozni és helyesen teszi, hiszen azért nő, hogy szép legyen. Az elcsúfító vörös orr, szeplő, májfolt, mitesszer, pattanás, ráncok, foltok, minden arcútszatlanság és bőrhány eltávolítása kötelessége a nőnek, vétek volna rátt arca elni, ha van megbízható, tökéletes szer, mely szépséget teremt. Általában a legjobban szeretik a **KRIEGNER-féle szépségkészleteket és pedig az**

AKÁCIA-KRÉM mely 2—3 nap alatt minden szépséghibát gyökeresen eltüntet, teljesen ártalmatlan, fehérit, üdít, simít, fiatalít. Ára 1 korona.

AKÁCIA-PUDER védi a bőrt a nap és szél befolyása és arcútszatlanságok ellen. Ára 1 korona.

AKÁCZIA-SZAPPAN mes, tartós és üdítő. Ára 1 korona.

Aki ezeket a szereket használja, annak nem kell a vénüléstől tartania, szépségének hatalmát megtartja a legmagasabb korig. Kaphatók az összes gyógyszerertárakban. — Postai szétküldés naponta utánvétellel.

KRIEGNER-gyógyszertár Budapest, Kalvin-tér.
Mi az életöröme ellensége? című érdekes könyvet ingyen küldi

Tejcsarnokomban

naponta friss teavaj,
turó s tejfel kapható.

Lustig Sámuelné.

:: UJ VASUTI :: MENETREND

OLASZ

FRANCIA

OROSZ

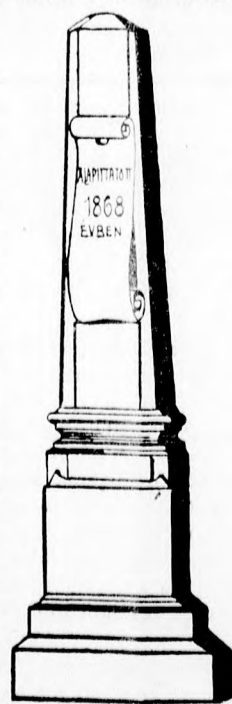
SZÉRB

TÖRÖK

HARCTEREK TÉRKÉPEI

kaphatók:

LÖWY B. KÖNYVKERESKEDESEBEN,
Tapolczán.

KRAUSZ ALBERT FIA

KŐIPARTELEPE

Esterházy-utca 2. szám. PÁPA Jókai-utca 102. szám.

Telefon 95. szám.

Dus választéku sirkő-
raktár bel- és külföldi
:: kőfajtákból. ::

Nagy malomkő-raktár,
legjobb minőségű
francia és tót kővekből.

Gyári raktár malom-
berendezési cikkekből.

Készít sirtoltokat,
épületi munkákat,
keresztelő-medencéket,
urasztalát,
kataszteri és határ-
köveket legolesőbb

::: áron. :::

